

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه فنی و حرفه ای دختران همدان
زینب کبری (س)

عنوان درس: تفسیر موضوعی قرآن کریم
نام مدرس: مریم محمدی پاک

خلاصه جلسه ی اول

بخش اول: مباحث مقدماتی

فصل اول: انس با قرآن

مقدمه

- در این خاکستان نام آشنا کم نیستند عوامل رنگارنگ و محرک های پر جاذبه ای که آدمیان را از هویت انسانی و گوهر گران خویش غافل و در بن بست های تاریک دنیاگرایی به سراب های فریبنده ی مادی مشغول ساخته اند.

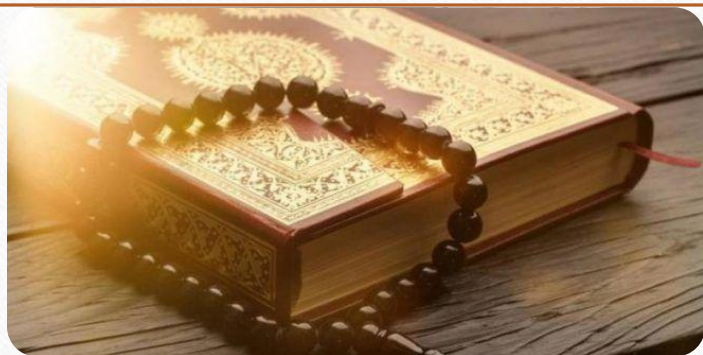

فتنه ها

1. **حوزه ی فردی:** بدخلقی ها، سوء ظن ها، حسادت ها، خوپسندی ها، غرور ها، بدزبانی ها، افراط و تفریط ها

2. **حوزه ی اجتماعی:** سودجویی ها، خیانت ها منفعت طلبی ها، فریب ها، هوس بازی ها و کام جویی های نامشروع

! هر یک بخشی از هویت انسانی ما را به مخاطره انداخته و در حوزه ی اجتماعی فضای زندگی مان را به پوچی کشانده است.

راه‌هایی از این فتنه‌ها چیست؟

پیامبر رحمت (ص) همچون پدری مهربان و طبیبی درد آشنا ما را به قرآن فرا میخواند و تمسک به این نسخه‌ی شفابخش را رمز رهیدن از فتنه‌ها معرفی می‌کند.

! تمسک به قرآن دریچه‌ای از ملکوت را بر آدمیان می‌گشاید و آنان را از دام غفلت‌ها و اسارت فتنه‌ها رهانده، به حق و بهشت گمشده‌ی خویش رهنمون می‌سازد.

مراتب انس با قرآن

1. گوش فرادادن و نظر کردن به آیات قرآن: نخستین و عام ترین مرتبه ی انس و ارتباط با قرآن استماع و توجه به آیات آن است.

از سوی دیگر نگاه کردن به آیات قرآن نیز خود نوعی ارتباط و انس با قرآن به شمار می آید. پیامبرگرامی اسلام چهار نوع نگاه را عبادت خداوند دانسته اند:

نگاه به علی بن ابیطالب، نظر به والدین همراه با لطف و رحمت، نظر در قرآن و نظر به کعبه

مراتب انس با قرآن

2. تلاوت قرآن: تلاوت قرآن که به نوعی ذکر زبانی است، مورد تایید برخی آیات نیز قرار گرفته است.

! خداوند در سوره ی مزمل آیه ی 20 عموم مسلمانان را مخاطب قرار داده می فرماید:
فاقرء و ما تیسر من القرآن: هرچه از قرآن میسر می شود، بخوانید.

! از منظر روایات نیز تلاوت قرآن برای مسلمانان بسیار حائز اهمیت است.

پیامبر اسلام (ص) می فرماید: برای خانه هایتان نصیبی از قرآن قرار دهید زیرا؛ هرگاه در خانه ای قرآن تلاوت شود امور آن خانه بر اهلس آسان می شود، خیرش افزایش می یابد و ساکنان آن در برکت و رفاه قرار می گیرند و هرگاه در خانه ای که در آن تلاوت نشود تنگدستی بر اهلس چیره می شود، خیرش کاهش می یابد و ساکنان آن در فقر و کمبود قرار می گیرند.

مراتب انس با قرآن

3. **درک معانی و مفاهیم:** آنان که قادر نیستند صرفاً با تلاوت آیات معانی قرآن را نیز دریابند، می‌باید با ترجمه‌ی آیات، با مفهیم مورد نظر قرآن آشنا شوند و به این وسیله نوعی ارتباط معنادار با قرآن برقرار کنند.

مراتب انس با قرآن

4. تفسیر قرآن: شناخت جامع و منسجم مفاهیم و پیام های قرآن در گرو تفسیر آن است. در پرتو تفسیر، ارتباط معنایی بسیاری از آیات آشکار می شود به سخن دیگر، بسیاری از آیاتی که پیش از این از هم جدا و پراکنده بودند، کنار هم قرار می گیرند و به دنبال آن مفاهیم آموزنده ی جدیدی زاییده می شوند.

مراتب انس با قرآن

5. تدبر در آیات: پس از طی مراتب پیشین نوبت به مرحله ی تدبر می رسد. تدبر در آیات، بالاترین نوع انس و ارتباط با قرآن است. تدبر عبور از سطوح اولیه و مفاهیم ظاهری آیات و ورود اندیشمندان به لایه های ژرف برای کشف حقایق پنهانی است. حقایقی که بدون توجه و ژرف اندیشی بر ما آشکار نمی شود.

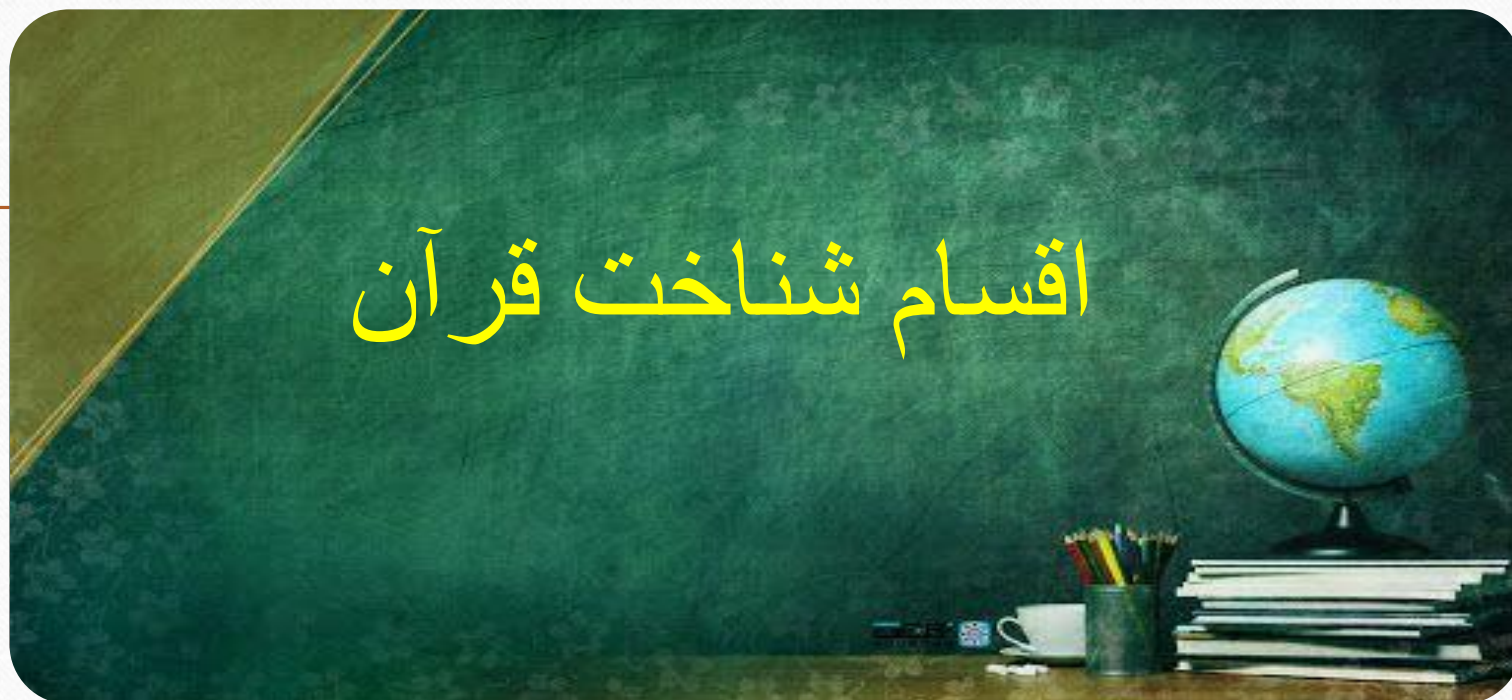

خلاصه جلسه ی دوم

بخش اول: مباحث مقدماتی

فصل دوم: شناخت قرآن

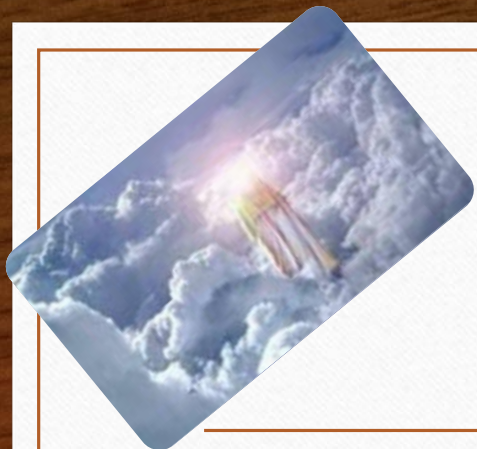
اقسام شناخت قرآن

1. شناخت سندی

- در این مرحله پژوهشگر می کوشد با استفاده از ابزار های لازم دریابد کتابی که در اختیار اوست، از نظر انتساب و اسناد به گوینده یا نویسنده اش تا چه میزان اعتبار دارد. قرآن از این نوع شناخت بی نیاز است چنان که هیچگاه در انتساب سوره، آیه و یا بخشی از آن به آورنده اش، یعنی پیامبر اسلام (ص) تردید و تشکیکی رخ نداده است.

دلایل بی نیازی قرآن از شناخت سندی:

- 1. پیامبران وحی را به طرق گوناگون از جمله «علم حضوری» دریافت میکنند. ماهیت این علم چنین است که در آن دریافت کننده، نسبت به آنچه دریافت کرده، کوچکترین تردیدی روا نمی دارد. قرآن نیز به این مطلب اشاره دارد که، قرآن از طریق وحی بر قلب پیامبر نازل شد.
- !هچنین پیامبر (ص) نسبت به دریافت و ابلاغ وحی نیز حساسیت ویژه ای نشان می دادند.

دلایل بی نیازی قرآن از شناخت سندی:

2. قرآن کریم به تدریج و در طول 23 سال نازل گردید؛ در حالی که کتب آسمانی دیگر به یکباره نازل شده اند. نزول یکباره ممکن است این مشکل را ایجاد کند که نسخه ی اصلی پس از مدتی با سایر نسخه ها اشتباه گرفته شود. ما در نزول تدریجی اینگونه نیست. افزون بر این نزول تدریجی آیات، فرآیند دریافت اطمینان بخش را برای پیامبر (ص)، هموار و روند یادگیری را برای مومنان آسان می نمود

دلایل بی نیازی قرآن از شناخت سندی:

3. یکی دیگر از اقدامات اساسی پیامبر اسلام (ص) برای ضبط و نگداری آیات این بود که از همان آغاز نزول وحی، جمعی از نویسندگان مورد اعتماد را برای نوشتن قرآن انتخاب کرد ← کاتبان وحی ← جلوگیری از تغییر و تحریف

دلایل بی نیازی قرآن از شناخت سندی:

4. جنبه ی ادبی و هنری (فصاحت و بلاغت) و ساختار آهنگین آیات باعث شده بود که مسلمانان با همه ی توجه و توان به فراگیری و حفظ قرآن بپردازند.

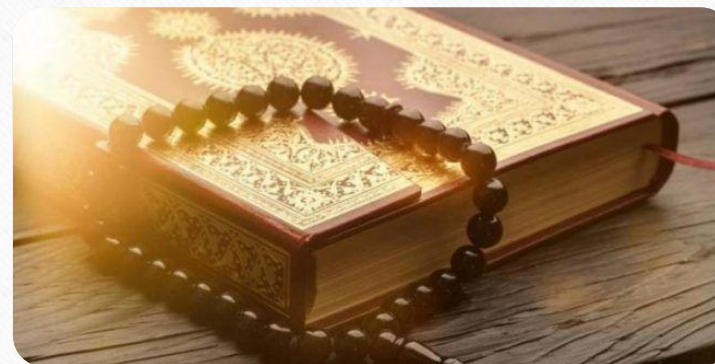

جنگ بدر معونه ← 70 نفر

جنگ یمامه ← 400 نفر از قاریان قرآن به شهادت رسیدند.

دلایل بی نیازی قرآن از شناخت سندی:

5. جامعه آن روز مسلمانان به لحاظ فرهنگی و سطح سواد جامعه ای ساده و ابتدایی بود و در آن جامعه غیر از قرآن کتاب دیگری یافت نمی شد؛ نیز کلام خدا برایشان مقدس بود و به خود اجازه نمی دادند حتی یک کلمه از آن را تغییر دهند.

2. شناخت تحلیلی:

در این مرحله پژوهشگر بر آن است تا به مطالب و محتوای کتابی که در اختیار دارد آگاهی یابد و نسبت به هدف، پیام، سبک بیان و نحوه ی برخورد به مسائل بنیادین جهان، انسان و جامعه به شناخت درستی برسد.

3. شناخت ریشه ای:

در این مرحله پژوهشگر می کوشد تا روشن نماید آیا مطالب، محتوا و اندیشه های مطرح شده در کتاب، از اندیشه ی پدید آورنده اش تراوش یافته یا اینکه برآمده از اندیشه ی دیگران است.

فروض های بنیادین در شناخت قرآن

1. وحيانی بودن الفاظ قرآن کریم
2. ابدیت و تغییر

ادامه ی خلاصه جلسه ی دوم

بخش اول: مباحث مقدماتی

فصل سوم: تفسیر قرآن

تفسیر قرآن

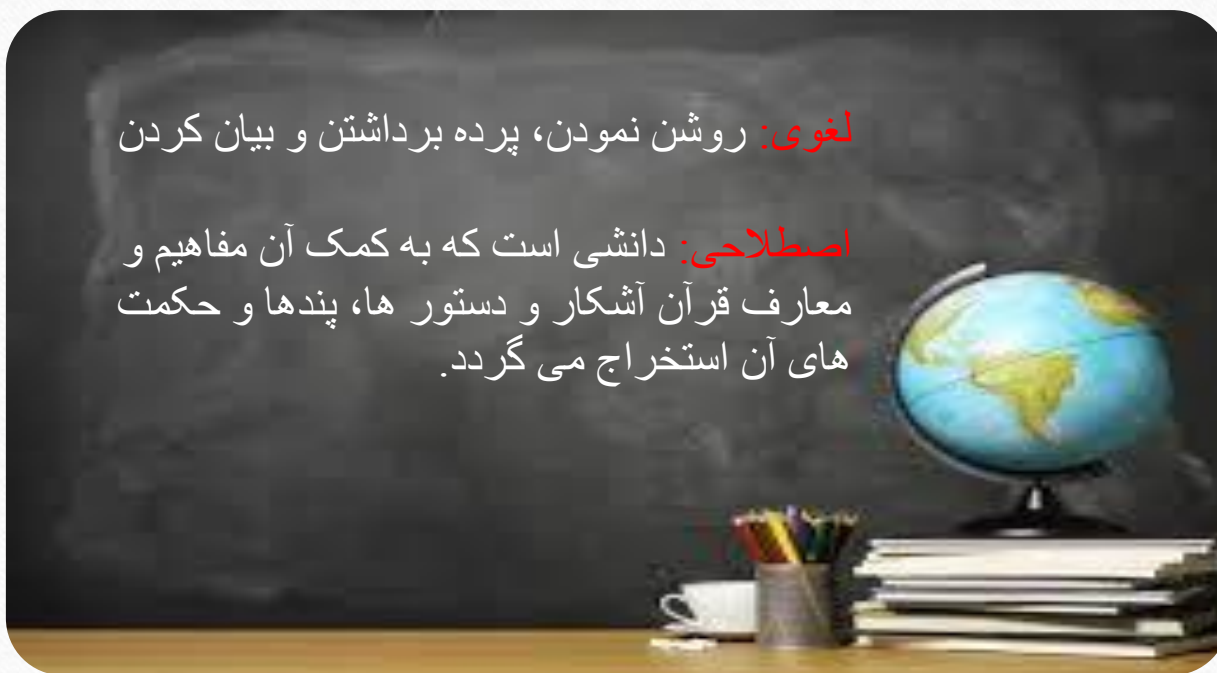
واژه ی تفسیر به لحاظ لغت شناسی مصدر باب تفعیل از ماده ی (ف س ر) است.

معنای تفسیر

لغوی: روشن نمودن، پرده برداشتن و بیان کردن

اصطلاحی: دانشی است که به کمک آن مفاهیم و معارف قرآن آشکار و دستور ها، پندها و حکمت های آن استخراج می گردد.

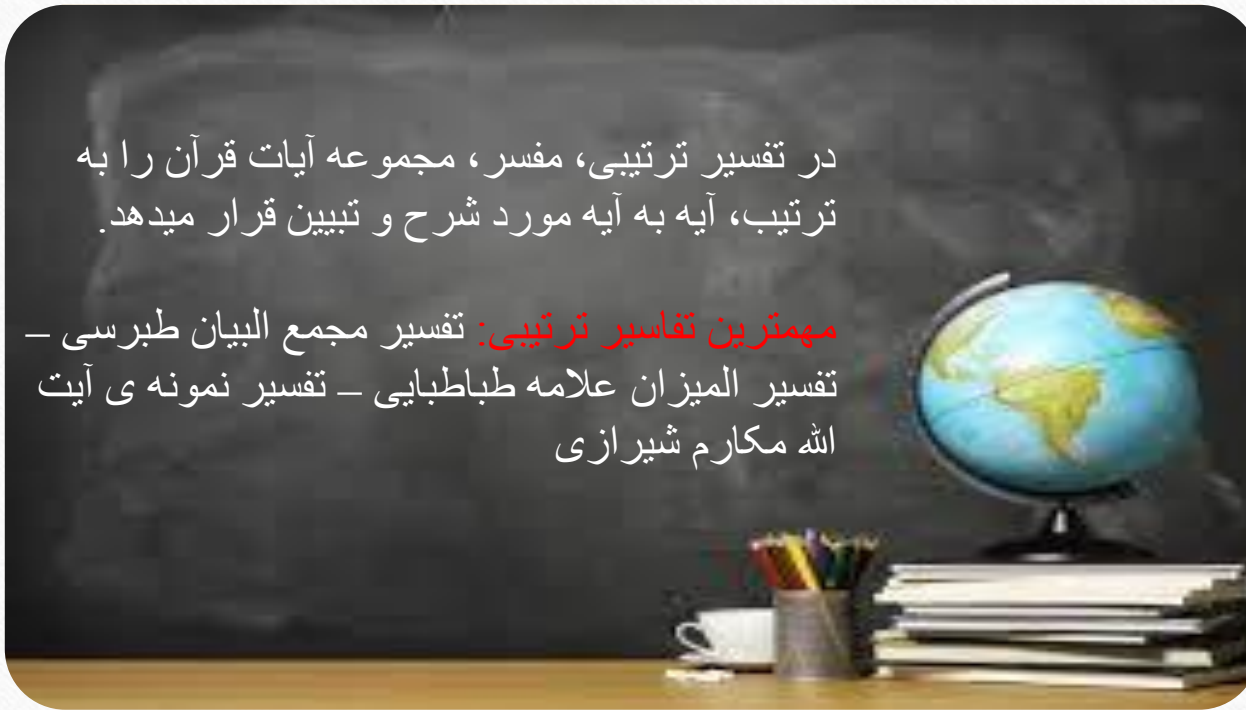
شیوه های نگارش تفسیر قرآن

1. تفسیر ترتیبی:

در تفسیر ترتیبی، مفسر، مجموعه آیات قرآن را به ترتیب، آیه به آیه مورد شرح و تبیین قرار میدهد.

مهمترین تفاسیر ترتیبی: تفسیر مجمع البیان طبرسی –
تفسیر المیزان علامه طباطبایی – تفسیر نمونه ی آیت
الله مکارم شیرازی

2. تفسیر موضوعی

در این روش مفسر ابتدا به جمع آوری آیات مربوط به یک موضوع معین می پردازد پس از دسته بندی روشمند آنها به شرح، استخراج و جمع آوری معارف و مقاصد هر یک می پردازد .

مهمترین تفاسیر موضوعی: تفسیر موضوعی قرآن کریم:
آقای جوادی آملی – منشور جاوید: آقای جعفر سبحانی –
پیام قرآن: آقای مکارم شیرازی

اصلي ترين روش هاي تفسيرى:

1. روش تفسير نقلي: مفسر در اين روش در تفسير هر آيه فقط به نقل آيات ديگر، روايات، گفته ها و آراي صحابه ي پيامبر و تابعين مي پردازد

2. روش تفسير اجتهادي: در اين روش مفسر در تفسير آيات، بر آثار و اقوال منقول تكيه نمي كند بلكه براي رسيدن به مفاهيم و معارف قرآن، بر پايه ي اندیشه ورزي و استدلال روشمند به كار خود مي پردازد

خلاصه جلسه ی سوم

بخش دوم: معارفی از قرآن کریم

فصل اول: خدا در قرآن

مقدمه

هر یک از کتب آسمانی ضمن آیات خود سیمای ویژه ای از خداوند را به دست می دهند که شناخت آن نقش بسیار مهمی در فهم دیگر معارف دینی و میزان تعهد به دستور های الهی دارد. ! کامل ترین سیمای خداوند در قرآن ظهور یافته، قرآنی که ظرف تجلی اسما و صفات پروردگار است.

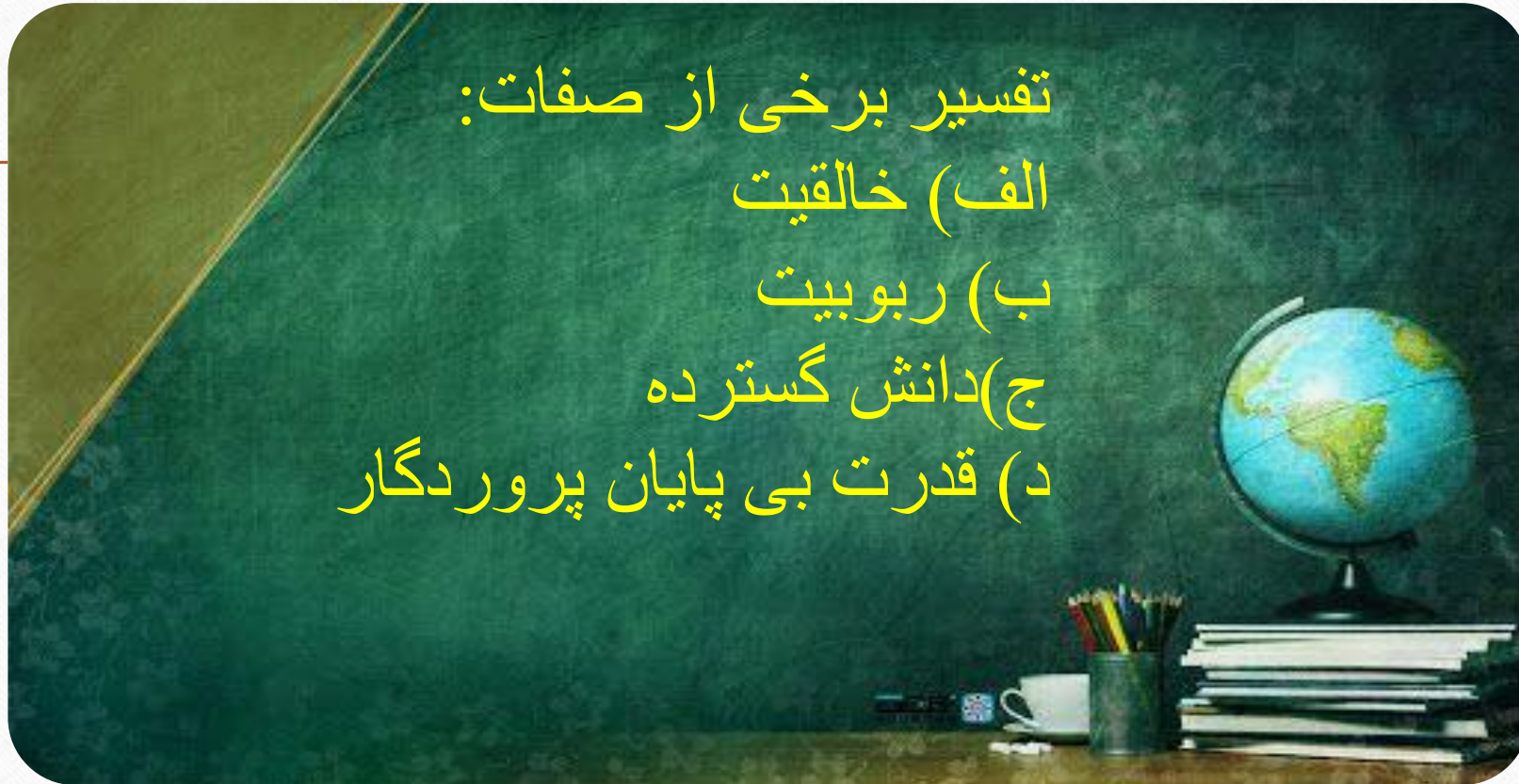
اسما و صفات خداوند در یک نگاه

سوره اعراف آیه ی 180: **وَلِلّٰهِ اسْمَاءُ الْحُسْنٰی فَادْعُوْهُ بِهَا**

و نام های نیکو به خدا اختصاص دارد پس او را با آنها بخوانید.

! در برخی از روایات اسلامی برای خداوند **نود و نه** اسم و صفت نام برده شده است.

تفسیر برخی از صفات:
الف) خالقیت
ب) ربوبیت
ج) دانش گسترده
د) قدرت بی پایان پروردگار

الف) خاقلیت:

مطالعه ی عالم امکان نشان می دهد که تمام موجودات هستی خود را وامدار دیگری هستند. نیروی عقل و اندیشه ی انسان به این امر اعتراف دارد که حقیقت نامحدود، پایدار، مطلق، غیر مشروط و بی نیاز موجود است. در واقع برای هستی باید خالقی تصور کرد که همه ی صفات والا ویژه ی او باشد؛ صفاتی چون: قادر، علیم، مرید، رحیم، هادی، حکیم، غفور و عادل.

! واژه ی خلق و مشتقاتش **261 بار** در قران بکار رفته است.

برخی از آیات بکار رفته در قرآن در باره ی خالقیت

خداوند آفریدگار هستی

اقرأ بسم ربك اذی خلق: بخوان به نام پرودگارت که آفرید.

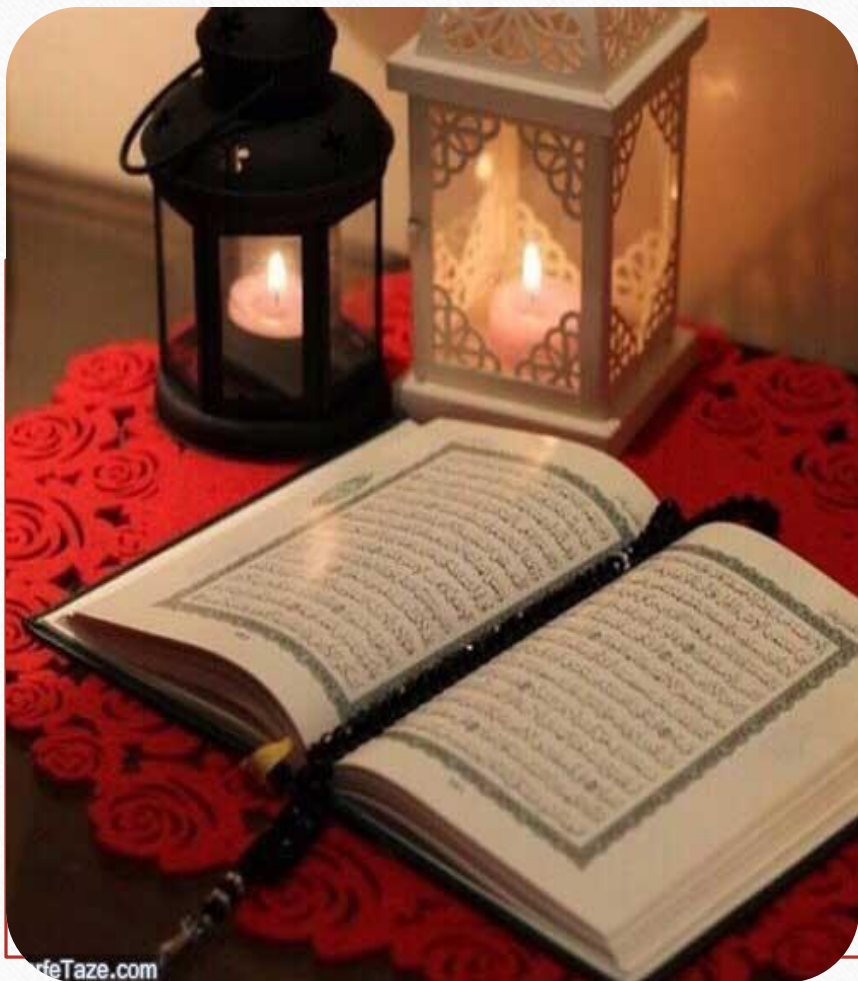
اقرأ: صیغه ی امر از مصدر قرائت و به معنای ضمیمه کردن حروف و کلمات به یکدیگر است

اسم: آن است که ذات یک چیز به آن شناخته می شود.

رب: به معنای اصلاح گر چیزی، تدبیر کننده و نگهدارنده ی نعمت بخش است.

خلق: برای واژه ی خلق نیز دو معنا آورده اند: یکی ایجاد کردن چیزی بعد از معدوم کردن آن و دیگری نظم دادن چیزی از ماده ای که پیش تر ایجاد شده است که در اینجا مراد معنای نخست است.

آفریدگاری نقطه‌ی آغازین معرفت

قرآن بر انحصار آفرینش به خداوند متعال اصرار دارد و دیگران را با همه‌ی دانایی و توانایی‌شان قادر به آفرینش حتی کوچکترین و کم‌ارزش‌ترین موجود نمی‌داند.

پردازش، اندازه گیری، هدایت

آفریننده ی هستی، اجزای هر موجود را توأم با پردازش، اندازه گیری و راهنمایی شمرده است.

آفریننده ی هستی، اجزای هر موجودی را در جایی قرار داده که بهتر از آن تصور نشود؛ مثلاً در مورد انسان چشم، گوش و هر عضوی را در جایی قرار داده که اگر در جایی دیگر می نشست کارایی اش هرگز به این اندازه نبود.

عمل دیگر تقدیر است. تقدیر هر چیزی عبارت است از تدبیر مخصوص آن. هر یک از موجودات خلقتی به خصوص، صورتی خاص و سیر زندگی و رشد تکاملی ویژه ای دارند.

عمل سوم هدایت است. یعنی نشان دادن راه گذر از وضع موجود تا رسیدن به وضع مطلوب.

ب) ربوبیت

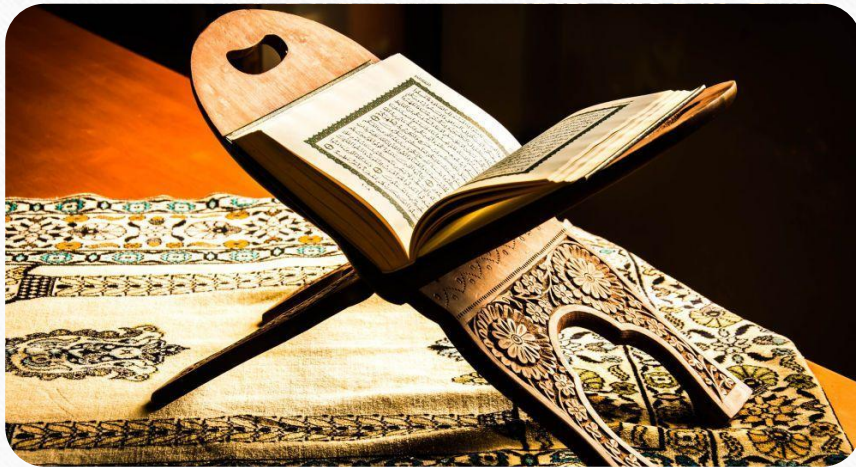
قرآن کریم خداوند را تنها پروردگار انسان و تمام موجودات عالم می داند.
واژه ی رب و مشتقاتش 981 بار در قرآن آمده است.

رب در لغت به معنای اصلاح شی و اقدام به تامین مصالح آن است.

قرآن خداوند را صاحب اختیاری مطلق و اصلاح گر کاملی ترسیم می کند که نه تنها انسان بلکه
تمام موجودات هستی را می پروراند.

مربی انسان کیست؟

با تأمل در آیات، از نظر حضرت ابراهیم پروردگار باید 4 صفت داشته باشد:

1. اثر بخش باشد

2. اثربخشی او دائمی باشد

3. موجودات اثرپذیر در محضرش باشند

4. تاثیراتش بیشتر و عمیق تر از دیگران باشد

حضرت ابراهیم (ع) در پایان میفرماید:

انی وجهت وجهی للذی فطرنی السماوات و الارض حنیفا و ما أنا من المشرکین.
من صورتم را متوجه کردم به کسی که آسمان ها و زمین را آفریده، موحدم و از مشرکان نیستم.

!. توحید خالص آن است که به سوی آفریدگار و آغازگر هستی روی کنیم؛ او که همه ی آسمان ها و زمین را آفریده و از همه ی آنها بزرگ تر، اثر بخش تر دائمی تر است.

خلاصه جلسه ی چهارم

بخش دوم: معارفی از قرآن کریم

فصل اول: خدا در قرآن

ج) دانش گسترده

یکی دیگر از اوصاف خداوند علم و دانایی اوست. قرآن کریم خداوند را موجودی آگاه به جزئیات امور و پدیده ها، گذشته، حال و آینده، دنیا و آخرت، غیب و شهادت، ظاهر و باطن، نیات و گفتار و همچنین موجودی عالم به اسرار معرفی کرده است.

علم خداوند به افراد، امور و پدیده ها، از هر کس و هر چیزی حتی از خود موجودات به آنها بیشتر است هر چند خداوند برخی از دانش ها را به دیگران تعلیم می دهد در پاره ای از موارد علم را تنها نزد خود نگه می دارد. آن سان که حتی عالی ترین موجودات از آن بی اطلاع اند.

قدرت بی پایان پروردگار

اثبات توانایی مطلق و فراگیر خداوندکار دشواری نیست. لازمه ی آفرینش هستی و همچنین تدبیر و اثبات امور انسان و سایر موجودات عالم، وجود قدرت و توانایی خالق و مدبر موجودات عالم را به اثبات می رساند.

قرآن ضمن بیان آفرینش آسمان ها و زمین هفتگانه امر خدا را میان این پدیده های عظیم یاد کرده، آن را دلیل و راهنمایی اثبات قدرت مطلق خداوند و دانش گسترده ی او شمرده است:

سوره ی طلاق آیه ی 12: **اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ تَتَزَلَّى الْأُمُّرُ بَيْنَهُنَّ لِيَتَلَمَّوْا أَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا.**

خدا همان کسی است که هفت آسمان و همانند آن هفت زمین آفرید فرمان خدا در میان آن فرود می آید، تا بدانید خدا بر همه چیز تواناست و به راستی دانش وی هر چیزی را دربرگرفته است.

سوره طلاق آیه 12

این آیه به عظمت خداوند در آفرینش آسمان ها و زمین و نیز هدف نهایی آفرینش آسمان ها و زمین هفتگانه با نظام استواری که در آنها جریان دارد اشاره دارد. درک قدرت خداوند بر همه ی موجودات و احاطه ی علمی بر جمله مخلوقات و پدیده ها است.

فرمان روایی و پادشاهی نامحدود، دلیل قدرت خداوند

سوره ی ملک آیه ی 1 و 2:

تبارک الذی بیده الملكُ و هو علی کل شیءٍ قدير - الذی خلق الموتَ و الحیاةَ لیبلوکم ایکم أحسن عملاً و هو العزیز الغفور.

بزرگوار است آنکه فرمانروایی به دست اوست. او بر هر چیزی تواناست - همانکه مرگ و زندگی را پدید آورد تا شما را بیازماید که کدامتان نیکوکار ترید و اوست ارجمند آمرزنده.

سوره ی ملک آیات 1 و 2

این دو آیه با بیان مالکیت مطلق خداوند آغاز می شود. در حقیقت پادشاهی گسترده و بلا منازع خداوند در برگیرنده ی تمام مالکیت هاست. لازمه ی نامحدود و مطلق بودن این گونه پادشاهی و صاحب اختیاری، توانایی نامحدود و نامتناهی خداوند است.

! آفرینش مرگ و زندگی که در آیه دوم به آن پرداخته شده، بیانگر آن است قدرت نامحدود و گسترده ی خداوند از راه آفرینش مرگ و زندگی شناخته می شود.

غلبه قدرت الهی

سوری ی انعام آیه 18: و هُوَ قَاهِرٌ فَوْقَ عِبَادِهِ وَ هُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ
و اوست که بر بندگان خویش چیره است و اوست حکیم آگاه.

قهر به معنای **غلبه و ذلیل کردن** است، از این رو غالب یعنی قاهر.

! از تعبیر فوق، عبادۀ در این آیه نیز می توان این مطلب را دریافت که گویا همه ی موجودات عالم هستی بندگان ضعیف و ناتوانی هستند که مهار امر و نهی آنها کاملاً در دست مولای قاهر و غالب است.

خلاصه جلسه ی پنجم

نماز معراج مومن است

رسول خدا (ص)

مبحث:

1. ویژگی های سوره ی حمد
2. چند نمونه از آثار نماز در قرآن
3. نتیجه گیری

ویژگی های سوره ی حمد

1. همه ی سوره ها به منوان سخن خداست ولی سوره ی حمد از زبان بندگان است.
2. خداوند طرز سخن گفتن و مناجات با خود را به بندگانش آموخته.
3. با حمد وستایش شروع می شود و با ابراز ایمان به مبدا و معاد ادامه می یابد و سرانجام با دعا خاتمه می یابد.
4. شفای هر دردی است جز مرگ

آیه اول و دوم سوره ی حمد

بسم الله الرحمن الرحيم: بهترین سر آغاز است. جز همه ی سوره های قرآن است به جز سوره ی توبه که با اعلان جنگ آغاز شده و با توصیف خداوند رحمن و رحیم سازگار نیست. بعد از بیان این کلمه خداوند می فرماید: بنده ام مرا حمد کرد و می داند نعمت هایش از من است و بلاهایش نیز از من است پس به او احسان می کنم و بلاها را او دور می کنم.

الحمد لله رب العالمین: هرگونه حمد و سپاس مخصوص پروردگار آدمیان است
پروردگار عالمیان ← یعنی نسبت به بندگان قدرت تام دارد
ال ← جنس ← هر گونه

آیه ی سوم و چهارم و پنجم سوره ی حمد

مالک یوم الدین: شهادت به صاحب روز پاداش بودن خدا و توجه به قیامت و رستخیز
یوم الدین ← یعنی قیامت

ایاک نعبد و ایاک نستعین: تنها تورا می پرستیم و تنها از تو یاری می جوییم. ← اشاره به: (توحید
عبادت، توحید افعالی)

تنها تورا می پرستیم ← یعنی عبودیت خود در برابر خدا
تنها از تو یاری می جوییم ← یعنی امداد ها و کمک های او در حق خود

اهدنا الصراط المستقیم: دعا و خواستن ها شروع می شود، مارا به راه راست هدایت کن و.....

بخش دوم: اشاره به چند نمونه از آثار نماز در قرآن

نماز یک کلمه ی پرتکرار در قرآن است و بیش از 90 بار به کار رفته است. یک جایی دیدم که نوشته بود حدود یک ششم آیات قرآن به نماز و مشتقات آن و واژه هایی که به نماز ربط دارند می باشد.

انسان با اقامه ی نماز زیباترین شکل عبادت را به نمایش می گذارد. نماز عامل موثرنجات انسان از غوطه ورشدن در آلودگی ها و منشا مهم خودسازی فرد و جامعه است. نماز کفاره ی گناهان است.

1. بازدارندگی از زشتی ها و بدی ها

به جای آنکه همانا نماز، اهل نماز را از هر کار زشت و منکری باز می‌دارد. توضیح اینکه: نماز با تکبیر شروع می‌شود. به یاد نعمت‌های او می‌افتد، حمد و سپاس خدا را می‌گوید و او را به رحمانیت و رحیمیت می‌ستاید. به یاد نعمت‌های او می‌افتد، به بندگی خدا اعتراف می‌کند، از او یاری می‌جوید و راه متسقیم را طلب می‌کند و از راه مغضوبان و گمراهان به خدا پناه می‌برد.

برای خدا رکوع می‌کند و به سجده می‌افتد یعنی خودخواهی و خود برتر بینی را فراموش می‌کند، به یگانگی او شهادت می‌دهد، به رسالت پیامبر گواهی می‌دهد و از او می‌خواهد که در زمره‌ی صالحان باشد (همه‌ی این امور تاثیر بارزی در برابر زشتی‌ها و بدی‌ها دارند)

2. یاد خدا

لَذِكْرِ اللَّهِ اَكْبَرِ

یعنی ذکر خدا برتر و بالاتر از بازداری از فحشا و منکر است. یاد خدا مایه ی اطمینان دل ها است.
الابذکر الله تطمئن القلوب چون نماز ذکر خداست.

در جای دیگر آیه ی 14 سوره ی طه داریم: اقم الصلاة لذكرك: نماز ذکر و یاد خداست.

3. خشوع و رستگاری

از دیگر آثار نماز است. آیات آغازین سوره ی مومنون:
قد فلح المومنون. الذین هم فی صلواتهم خاشعون. مومنان رستگار شدند.

چطور؟ اهرم و ابزارش چیه؟ در ادامه به نماز اشاره می کند، آنها کسانی هستند که در نمازشان خاشع
اند (خشوع یک پله بالتر از اقامه ی نماز است، توجه در نماز مهم است.)

! ودر جای دیگر آیه ی 19 سوره ی مومنون:
والذین هم علی صلواتهم یحافظون: آنها کسانی هستند که در حفظ نمازهای خویش می کوشند.

3. خشوع و رستگاری

آیه های 14 و 15 سوره ی اعلی: قد افلح من تزکی و ذکر اسم ربی فصلی: رستگار است کسی که خود را تزکیه کند و خدا را یاد کند و نماز بخواند.

عوامل رستگاری: تزکیه، ذکر نام خدا، اقامه ی نماز

4. کنترل نیروهای درونی

آیه های 19 تا 23 معارج:

إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعاً. إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعاً. وَ إِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعاً. إِلَّا الْمُصَلِّينَ. الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ.

انسان حریص و کم طاقت آفریده شده است. هنگامی که بدی به او می رسد بی تاب می کند و هنگامی که خوبی به او می رسد مانع دیگران می شود. مگر نمازگزاران آنها که نماز را مرتباً به جای می آورند. (منظور در اوقات معین خود)

5. همراهی خدا با نمازگزار

در آیه ی 12 از سوره ی مائده خداوند به بنی اسرائیل گفت اگر
نماز را به پا دارید من با شما هستم.

6. امان برای مشرکان در سایه ی نماز

بر اساس آیه ی 5 از سوره ی توبه، نماز برای مشرکان مأمِن اُمَنی به شمار می رود
و اینکه از دیگر آثار نماز می توان به آمرزش گناه، اجابت دعا، دوستی خدا، دوری از فساد، دوری از تکبر، رهایی از دنیا، نشاط روح، دفع وحشت قبر، زینت آخرت، کلید بهشت اشاره کرد

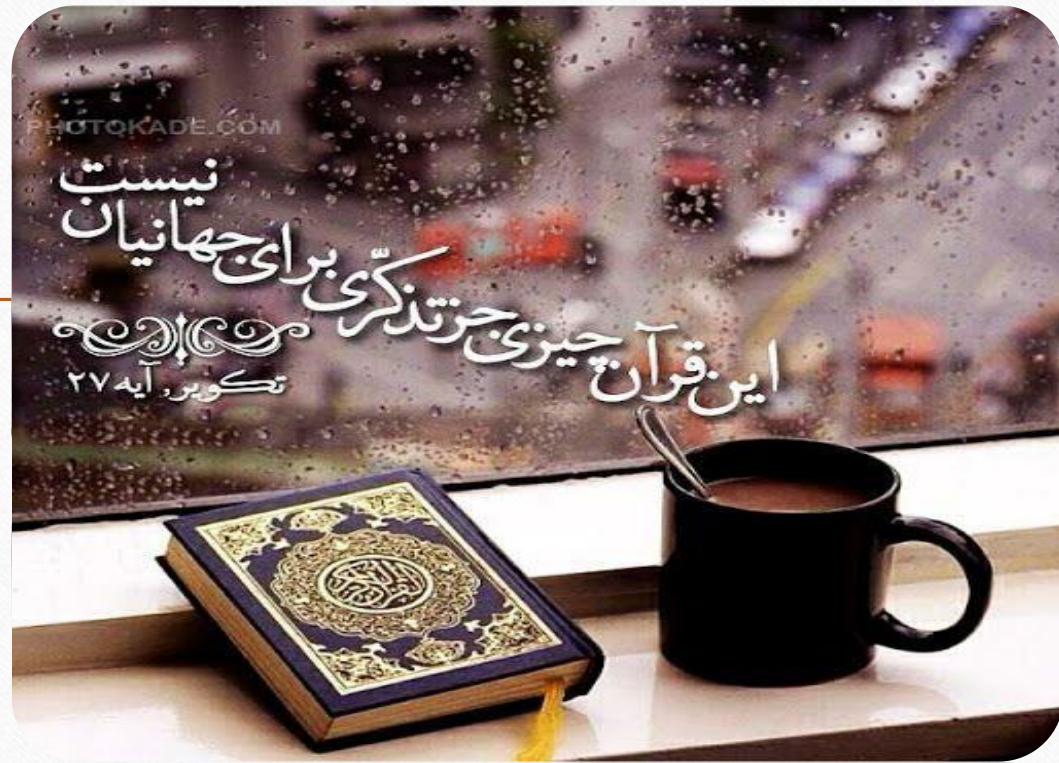

نتیجه گیری

نماز هر چند که پرستش پروردگار جهانیان است و رابطه ای میان خلق و خداست ولی همواره به هدف ساختن انسان در چهارچوب فلسفه ی آفرینش و اهداف خلقت انسان است.

هدف از هر عملی که از آن به عنوان عمل صالح یاد می شود تاثیرات آن در ساخت و ساز انسان و جهان پیرامونی اوست. لذا باید نماز تاثیر مستقیم بر شخص و غیر مستقیم بر جهان داشته باشد و مایه ی آرامش و آسایشی برای شخص نمازگزار باشد.

با تشکر از توجه شما